

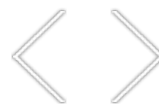

MATERIAL TIMES

Ptáme se

René Caran: Aby parketáři nevymřeli

S Reném Caranem je těžké se potkat. Je stále na cestách a dělá parkety – novodobé i historické. Někdy pracuje jen tak pro radost, protože chce zabránit vymření tradičního parketářského řemesla. I z tohoto důvodu před několika lety vytvořil WorkcampParquet (WP), mezinárodní projekt dobrovolníků parketářů, kteří se jednou za rok potkají na vytipovaném místě Evropy, aby tam ve vybraném objektu zrealizovali novou podlahu. Letos se sejdou v polském zámku Brzeg.

Připravila: Kateřina
Přidalová • Ilustrace: Taja
Spassková, Foto: archiv René
Caran

► [for English click here](#)

Co tě vedlo k tomu, že jsi s kolegy založil Workcamp Parquet?

S firmou jsme se dřív účastnili různých mezinárodních soutěží, na kterých pro nás bylo negativní to, že je často vyhrávali řemeslníci ze zemí, kde mají lepší systém vzdělávání. Kluci od nás, Rumunska nebo Polska nikdy neobsadili lepší příčky. Nejde o to, že by dělali horší řemeslo, ale leckde v zahraničí je studium daleko intenzivnější, na školách mají lepší vybavení, a proto mají oproti východním zemím náskok.

Třeba v Německu jsou studenti na pile každý den, na jednu cirkulárku tam jsou dva lidi. U nás v Česku je to mnohdy tak, že je jedna cirkulárka na celou školu, jako třeba na pražské Akademii řemesel. Pokud je na třicet studentů jedna pila, nic se nenaučí. Schází jim cvik.

Problém je taky náš učňovský vzdělávací systém, kde je stále velký podíl teorie a velmi málo odborné praxe. Když se student dostane na stavbu, tak se taky může stát, že tam někde zametá a nedostane se k žádné řemeslné práci. V Německu je to jiné. Jeden rok je učení intenzivně ve škole a ten zbytek stráví jeden den ve škole a zbytek v praxi, někde ve firmě, kde na něj někdo dohlíží a kde se seznámí se soudobými technologiemi a materiály.

To byl tedy jeden z popudů pro vznik Workcamp Parquetu.

Druhým důvodem bylo, že jsme si nechtěli na špatný stav jen stěžovat, a proto jsme začali něco dělat. Jedním z našich cílů je, aby ti starší, co řemeslo umí a rozumí tradici, předávali své zkušenosti těm mladším. Tím, že děláme na zámcích nebo jiných zajímavých objektech, se mladí parketáři mohou seznámit s postupy, které v běžném životě potkají zřídka nebo vůbec. To je ta edukativní část.

Další rovinou je inovace. Na WP používáme nejnovější stroje a materiály a každý si tak může vyzkoušet jejich použití přímo při práci. Třetím heslem je motivace. Chceme, aby mladí lidé zjistili, že když budou šikovní, můžou si vydělat i dost peněz. Ale především aby věděli, že se mají na koho obrátit, protože WP vytváří komunitu lidí, kteří svou práci mají rádi a rozumí jí.

Účastníci Workcamp Parquetu při práci. Výroba versailleského parketového vzoru ve Velkém sále na německém zámku Dahlen

Viděla jsem vaše promovideo. Parketáři jsou tam stylizováni jako tým neohrožených akčních hrdinů, kteří ve stejnokroji přijíždějí na místo určení. Jak Workcamp Parquet funguje?

Vybereme lokalitu, která musí splňovat určitá kritéria. Domlouváme se vždy rok dopředu, letos už čtvrtým rokem. Přivezeme si na místo x palet dřeva, vyrobíme a položíme parkety na míru. To trvá týden. Mimo samotné práce připravujeme pro účastníky odborné semináře, workshopy, přednášky a najde se čas i na další aktivity. A pak 8. září, ve Dnech evropského dědictví, podlahu předáme. Takhle to asi zhruba z vnějšího pohledu, ale je za tím v podstatě celý rok práce a příprav. Samotný WP je vlastně jen vyvrcholením.

Myslíte i na památková kritéria?

U našeho workcampu nemusí jít nutně o památku. Přišlo nám to na začátku zajímavé kvůli marketingu. Smysl akce je v tom, že vybereme objekt, který by měl být nějak významný pro místní komunitu, může to být památka, ale třeba i veřejná budova. Pro ten pak uděláme podlahu, která tam zůstane a zvýší jeho hodnotu. Zároveň ale musí jít o podlahu, na které se účastníci workcampu něco naučí.

Před dvěma lety jsme například v Německu na zámku Dahlen v hlavním sále vyrobili a položili parkety ve versailleském vzoru. Zvedl se okolo toho velký mediální šum, město si sehnalo sponzora a podařilo se celý hlavní sál navíc vyštukovat. Dokonce se našla manufaktura, která vyrábí drahé lustry, a nabídla zámku trvalou záplůčku. Lustr je ve zlatě a město kvůli tomu muselo zvýšit pojistku na objekt. Díky tomu všemu pak město začalo prostor využívat pro plesy a jako obřadní síň. Takový přesah našeho projektu nás samozřejmě těší a motivuje, ale k tomu je třeba souhra mnoha šťastných okolností. Projekt WP zařizuje naše firma a pár přátel a naším cílem opravdu je vytvořit parketovou podlahu. Pokud to odstartuje další investice, tím líp.

Slyšela jsem, že o objektu, kterému uděláte parkety, hlasujete na Facebooku.

mají méně. Na WP pravidelně jezdí zkušení mistři z Ruska, Polska nebo Nizozemska. Všichni jsou mistři svého oboru a dělají práci, o jaké tady všichni sníme. Restaurovali například podlahu v petrohradské Ermitáži.

Takže je to taková osvětová iniciativa.

Ano, lektori jsou mistři, kteří nemůžou jít kariérně výš, a proto chtějí sdílet svoje zkušenosti s ostatními. Díky tomu se vytváří obrovská mezinárodní komunita. U řemeslníků je o to každoročně velký zájem a pro nás je to vždy tak trochu výzvou. Musí se kompletně zrealizovat parketová podlaha v krátkém čase a s lidmi, které mnohdy vidíme poprvé v životě.

Vedle toho máš i parketářskou firmu. Jaký je zájem o parkety v době, kdy se dá dřevěná podlaha nebo její laminátová imitace koupit poměrně levně v hobbymarketu?

Práce, kterou bychom si asi přáli nejvíce, je sice méně, ale jsme relativně šikovní, takže osmdesát procent naší práce je díky doporučení. Děláme všechny typy přírodních podlah, nejen parkety. Zabýváme se také renovacemi či opravami parket a historických dřevěných podlah.

Proč investovat do tradičních parket, které jsou dražší?

Pro jejich dlouhou životnost, variabilitu, pozitivní vliv na zdraví, antistatické a izolační vlastnosti a teplotu. U starých parket je výhoda, že se dřevo kácelo s rozvahou a jen v zimě. Má historii, použije se cca sto šedesát let starý strom, parkety vydrží dalších sto let. Takže je to nějakých dvě stě šedesát let, po kterých se chodí, a to je přirozeně něco jiného. Surové parkety se opracovávají na místě a vzor vzniká na míru. Mám paletu prkýnek a zákazník a zákazník si může vymyslet, jaký vzor chce. U hotové podlahy tohle není, kreativitu převzal designér ve fabrice, který podlahu navrhl a pak to poslal do pásové produkce.

Když bych si vymyslela že chci do bytu vzor z Ermitáže, tak mi ho uděláte?

Ano. Naším cílem je pracovat ve všech zemích EU, protože každá země má svá parketářská specifika a na ta se vždycky zaměřujeme. Na počátku máme vždy několik možností a nabídek a pokud splňují naše kritéria, tak o objektech necháme hlasovat. Zatím jsme pracovali na zámcích. Kromě Německa jsme byli v Nizozemsku na zámku Arcen a v Libé u Chebu. Letos pojedeme do Polska na zámek Brzeg.

Jeden ze sálů zámku Arcen získává během WP podlahu z kazetových parket

Součástí setkání parketářů jsou i semináře, jedna z přednášek (o stroji) se odehrála minulý rok na zámku Arcen

Jaká jsou národnostní specifika v přístupu k práci?

Zprvu jsem si myslel, že například ruští nebo polští kolegové na tom budou podobně nebo hůř než my. Ale zjistil jsem, že chybějící stroje nebo technologie někteří kolegové dokážou nahradit svou vynalézavostí a zručností. V každém případě WP funguje výborně ve stírání předsudků. Máme štěstí, že k nám jezdí skutečná elita mezi parketáři. A výměna zkušeností a dovedností tak funguje napříč generacemi a zeměmi.

Když pracujete na památkovém objektu, vycházíte z charakteru lokálního kontextu?

Na našem prvním projektu v Čechách, na zámku v Libé, jsme neměli žádné výkresy, které by nám říkaly, jak parkety vypadaly. V prvním patře byla podlaha z terakoty, a tak jsme složitý terakotový vzor zkopirovali o patro výš na parkety. V Německu na zámku Dahlen se zachoval obraz, na kterém byl vidět kus původní podlahy, která v minulosti shořela. Překreslili jsme tedy vzor podle obrazu. V Nizozemsku jsme vycházeli z dobové fotografie. V Polsku, kam se letos chystáme, demontujeme v loveckém sále poválečné kazetové parkety, zrestauroujeme a položíme je do méně cenné místnosti. V sále pak položíme nové zámecké parkety podle návrhu polských restaurátorů, který více odpovídá charakteru objektu.

Základ WP tvoří mezinárodní sestava mladých řemeslníků, kterým ti starší předávají své zkušenosti přímo v praxi. Kolik vás je?

Zatím nás vždy bylo okolo pětaticeti. Letos jsme navýšili kapacitu na dvojnásobek a do Polska se tak sjede přibližně šedesát účastníků z jednadvaceti zemí. Nedokázali jsme říci ne kolegům z Austrálie, USA, Francie a dalších zemí.

Skupina je vždy složena z parketářů různých věkových skupin. Zkušenější, ne nutně starší, předávají své znalosti a zkušenosti těm, kteří jich

Co se týče škol v Německu, zmínil jsi, že mají lepší vybavení a zázemí a studenti jsou více spojení s praxí. U nás tohle chybí.

Vedle toho má k řemeslníkovi německá společnost úplně jiný přístup. Kdybych šel v Německu na učební obor parketař, tak si po třech letech můžu dodělat mistrovskou zkoušku. V přípravném kurzu se naučím kromě velmi obšírných odborných znalostí další souvislosti jako účetnictví a podobně. Je to ekvivalent jako u nás bakalář nebo magistr. Proto má v Německu řemeslo jinou společenskou úroveň.

Mluví se o tom, že vlivem tlaku stavebních firem a nových technologií vzniká situace, kdy současní řemeslníci tradiční řemeslo nejenže neovládají, ale často o něm ani pořádně nevědí. Kdo má zájem o staré techniky, musí si k nim složitě hledat cestu, protože školy mají velmi omezenou nabídku.

Kde je vůle, je i cesta. Je však pravda, že v zahraničí je to výrazně jednodušší. Sám jsem studoval v Německu. Všechno jsme se nejdříve museli naučit ručně: opracovat materiál a věc vyrobit bez použití elektrických nástrojů. Tím jsme pochopili, co ruční práce obnáší. Pak jsem byl o to raději, když jsem mohl použít cirkulárku. Důležité je, že jsem se naučil, v čem jsou výhody jak ruční, tak strojové práce, a mohl jsem být produktivnější.

Největším problémem v řemesle je tlak na co nejnižší cenu. Moderní materiály a stroje umožňují, že se všechno dělá rychle a levně, a když pak něco dlouho trvá, je to drahé, tak poptávka klesá bez ohledu na kvalitu. Tempo se zrychluje, a tím se tradiční řemeslo ztrácí. Musí se najít nadšenci, které to baví. Někoho, kdo řekne, že to má smysl. V naší komunitě to tak funguje, je nás hodně a vzájemně se podporujeme. Nejedna kolega si uvědomil díky WP, že už není jen obyčejný podlahář, ale že je součástí velkého společenství. Takové ohlasy nás samozřejmě vždy potěší a motivují k další práci.

Ano. Umíme zajistit výkresy, potřebný materiál a umíme jej položit. Při práci je třeba znát celou řadu souvislostí. Jaký je v místnosti podklad, jakou má pevnost a vlhkost, jak a čím se může konkrétní typ podlahy nalepit. Technologie se rychle vyvíjejí a parkety se nepokládají už jen na beton nebo rošt.

Parketový vzor přenesený z terakoty. Realizace z WP 2016 na zámku Libá

Jaké dřevo se nejčastěji používá a jak si stojí certifikované dřevo?

Certifikace vznikla také proto, že se do Evropy pašovalo exotické dřevo z černé těžby z Afriky nebo Jižní Ameriky. V zásadě se vykácel Amazonský prales, protože lidi chtěli mít podlahu z jatoby nebo jiného podobného dřeva. Proto se začalo certifikovat. Myslím si, že je to ale jen psychologická hra pro zákazníky. Když dostanu kulatinu, nepoznám, zda je to z certifikované těžby. Sice mám razítko, že to tak je, ale zda je to skutečně pravda, je otázka. Kdo ví, jak se to v Africe kontroluje.

Můj a názor mých kolegů je ten, že pokud jsme v Evropě, tak bychom měli používat evropské dřeviny jako dub, buk, javor a jasan, tak jak se to dělalo dřív. A když budu chtít, mohu povrchovou úpravou docílit barvy třeba ebenu. Tímto přístupem přispíváme k tomu, že se těžba v exotických zemích omezuje, protože klesá poptávka.

A co certifikace FSC a PEFC, které zavazují k trvale udržitelné těžbě dřeva i v našem regionu? Tyto certifikace vcelku oprávněně spojují těžbu se sociálními a ekologickými požadavky i v rámci Evropy.

Nejsme výrobci, kterých se tato certifikace především týká. My nakupujeme od stabilních výrobců a dodavatelů, kteří takové certifikace mají. Takže, upřímně, tohle nemusíme řešit.

Vaše mezinárodní dobrovolnické sdružení tedy doplňuje to, co nedokáže pro místní učně zajistit škola, jak jsi naznačoval v úvodu. Jste s místními školami ve spolupráci?

Spolupracujeme s pražskou Akademií řemesel a jsme ve spojení s Národním ústavem pro vzdělávání. Díky WP jsme dostali na Akademii možnost vést seminář o tradičních parketách. Bylo zřejmé, že studenti s nimi nemají zkušenost, protože pracují spíše s podlahovinami, jako je PVC. Nesnažíme se suplovat školu, vytváříme prostor pro ty, které to baví a zajímá, a snažíme se je motivovat k tomu, aby u řemesla zůstali. V průběhu roku děláme kromě workcampu několik dalších akcí, ať už ve spolupráci s nějakou školou nebo památkovými úřady v Česku nebo Rakousku.

**Magazín Material Times
můžete číst i na papíře.
Tištěné vydání, s články,
které na síti nenajdete,
vychází jednou ročně.**

Související články

**Kateřina Samojská: Co se dřív učil učeň, se
nyní učí na vysokých školách**

**Michal Pořický – chtěl být truhlářem, vyučil
se kuchařem a je šindelářem**

**Čekalo se, že klasicistní statek v Chlumu
někdo koupí nebo že spadne a vznikne
parcela. Dnes ho opatruje Ondřej Suchánek**

